

dobiti; a vendar se ne sme nobena popred zernica dotakniti, dokler on sam ne začne. Zarés je gospodar, kolikor ga je; on ljubi in varuje svoje piške, in je vedno pripravljen se za-nje tudi hudo bojevati. Ako namreč stranski petelin med njegove sili, izlije se domačemu ves žolč in pokaže se strašnega borilca. Komaj zagleda na svojem dvoru tujega prederzneža, mahne s perotnicama, ljubeznjivo pogleda svoje tovaršice, za ktere gré v boj, postavi greben po konci in plane nad nasprotnika. Piške pa boječe se, mirno gledajo svojega branitelja. Petelinu se nakeršči perje na vratu, iz oči mu serši divji ogenj, močno ostrogo vzdiguje, da bi ž njo nasprotnika poderl ali pa mu persi razparal. Dolgo in terdovratno se dajeta, dokler jim ne začne moč omagovati in peroti počasneji mahati. V zadnji strašni bor si vzameta vso moč in silno planeta skupej. Kakor toča padajo kervavi udarci in kmalu teče kri iz vratú in glave. To podré nasprotniku serecé; nekoliko postoji, potem steče s potepenim repom v kak kot, milosti proseč, pa tudi od tod zbeží, da bi se rešil. Se vé, da včasih tudi domačin kremplje brusi v berzem begu in potem tujec gospodarstvo prevzame za nekaj časa. Boj je končan, in zmagovalec, čeravno ves kervav, skoči na zid in z glasnim petjem radostno naznani svojo zmago. Petelin lahko učaka 15 do 20 let, navadno se pa poprej zakolje, kajti kolikor starši je, toliko terje in pustejšje je njegovo meso.

Deljivost.

S pravimi pripomočki se dá vsako telo na manje dele razdeliti. Najbolj terdo kamenje na cesti razdrobé v prah čez nje derdrajoči vozovi, in mlinski kamni zméljejo žitno zernje v drobno moko; kovine spremení pila v drobne terščice, kladivo je stolče v tenke listke, dajó se tudi raztegniti v nitke, ki so tanje od lasú. Voda v posodi se lahko razdelí na posamne kapljice in vsaka kapljica se da razprostreti prav na široko. Čez nekaj časa se zmočena stvar zopet posuši, ker se voda izpari; pri tem se spremeni v tako neznano drobne delke, da jih posamnih še videti ne moremo več. — Les se dá cepiti, lomiti, rezati itd., les se dá v več koscev razdeliti, les je tedaj deljiven. Kamen se dá razbiti, zbrusiti, zmleti t. j. v več majhnih koscev razdeliti, tudi kamen je deljiven. In vse, karkoli pogledaš, se dá razdeliti, in ako je reč še tako majhna, misliti si vendar lahko moreš, da je sestavljena iz več koscev, iz več delov, v ktere se dá razdeliti. Vsaka stvar, vsako telo je deljivo, deljivnost je torej občna lastnost vseh teles. Deljivnost je brezkončna. Pomisli samo kako droben je prah, ki se ziblje po zraku, ktereга celó ne vidiš. Koliko ga je v zraku, že iz tega lahko spoznaš, da se miza, omara ali kako drugo hišno orodje kmalu opráši, ako tudi prav pridno brišeš in čediš, nič ne pomaga. Gospodinja se večkrat čudi in pravi: „Jaz ne vem, odkod da se prah zmiraj jemlje, kar sem malo poprej pobrisala, je že zopet vse prašno. Vsaj so vendar okna zaperta!“

Ves ta prah je bil v zraku v tako majhnih delih, da ga ni bilo moč videti. In ta prah ni nič drugega, nego majhni deli, ki so se od kamnov in od persti ločili. Takih delov bi se iz vsakega peskovega zerna lahko naredilo na tisoče. Z diamantom moreš po steklu potegniti čerto, ki je dvajsetkrat tanjša od človeškega lasu. Koliko steklenih delkov se je moralo oddergniti, da se je črta vrisala! Sreberna paličica 22 palcev dolga in $1\frac{1}{4}$ palca debela, ki se z ne celo dvema lotoma zlata povleče, se da potegniti v dreto sedemdeset milj dolgo, in vsa bode pozlačena. V kako majhne in tenke dele se je zlato razdelilo! Ta zlata prevleka je tako tenka, da bi štirinajst milijonov takih prevlek, ki bi je zložil eno na drugo in dobro stlačil, komaj dalo versto en palec debelo. Štirinajst milijonov ni majhna reč. Ako bi hotel kdo to delo prevzeti in je tako eno na drugo polagati, bi imel gotovo dosti opraviti. Ako jih v vsakej minuti 60 zloži, moral bi precej priden in hiter biti, kajti s tako tankimi rečmi ni šale, ako jih tedaj v vsakej minuti 60 vloži in jih vsaki dan neprenehoma polaga skozi dvanajst ur, imel bi blizo 11 mesecev opraviti. Mislim, da bi to delo nikomur ne dišalo. V tako tenke dele more človek razdeliti različne stvari. Še bolj umna pa je v tem narava sama. Naravoslovci so pokazali, da človek vsaki dan več nego polovico tega, kar je snedel in popil, zopet izdiha ali izpuhti. Jedila so se tedaj v tako majhne dele razdelila, da lahko skozi tenke luknjice naše kože izpuhtijo, brez da bi je videli. Znano je, da pes po stopinjah ali po sledu svojega gospoda cele ure daleč leti in vendar stopinj ne more poznati, posebno ako je več ljudi po istej poti šlo. Nos ima zmirej pri tléh, on tedaj ovoha, kod je gospod hodil. Ovohati bi pa tega ne mogel, ako bi ne bilo nekaj na potu ostalo, kar še tako močno diši, da oster pasji nos iz tega duha stopinje svojega gospoda spozná. Zares majhni morajo biti ti deli, ki je človek povsod za seboj pušča, koder hodi. V koliko drobnih delov so se razdelili podplati, preden so se stergali! Na svetu je tudi veliko tako majhnih živalic, da je je le skozi jako velikim povekšalnim steklom videti mogoče. V enej samej kapljici vode živi več tisoč takih majhnih živalic. In vsaka teh živalic ima razne ude, ki so zopet iz neštevilnih delov sestavljeni. Zeló deljivne so tudi take stvari, ki dišijo in barvajo. En sam gran (240 granov je še le en lot) pižma napolni s svojim močnim duhom izbo za dvajset let, in če bi tudi izbo dan na dan vetril. Ako se n. pr. zerno soli razstopi v kupici vode, je potem nekaj soli v vsakej kapljici osoljene vode, ki jo z iglo zajamemo. Najmanjše zerno strihnina, močnega strupa, ogreni cel polič vode in ni je nobene kaplje, ki bi ne bila grenka. V vsakej kapljici je tedaj malo strihnina in koliko kapljic je v enem poliču! En gran karmina more šestnajst poličev vode orudečiti tako, da bode vsaka kapljica rudeča. Takih primerov bi še mogel mnogo, mnogo naštet. Vendar že iz tega vsak lahko sodi, kaj da je deljivost, in kako jako daleč da sega. Taka pa je z vsem na tem svetu, vse je čudno in lepo, in kolikor bolj posamesne stvari pre-mišljuješ, toliko večje čudeže in večjo lepoto boš našel v vsakej stvari.